

Věčná

SIRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 39

V Zateči dne 6. října 1950

Cena 3 Kčs

Dukla — věčná připomínka

V prvních dnech měsíce října vzpomíná všechen československý lid 6. výročí dukelské bitvy, jež byla nejvýznamnějším bojovým úspěchem čs. vojenských jednotek v našem osvobozovacím boji s německým fašismem.

Bitva o dukelský průsmyk a tím o vstup na československé území se stala nejen velkou historickou skutečností, ale vnesla i mnoho nového do bojové tradice našich národů: stala se velkou a kladnou zkušeností všeho našeho lidu.

Když 29. srpna vypuklo Slovenské národní povstání, právě se skončila jedna z velkých útočných operací sovětské armády na hlavním strategickém směru na Berlín. V této chvíli prokázal Sovětský svaz znova, že je odhodlán plnit své smluvní závazky do posledního písmene. V poměrně krátké době byla provedena operace příprava, která měla pomoci slovenskému národnímu povstání. Směr útoku sovětské armády byl řízen na Krosno-Dukelský průsmyk a Prešov. Provedením této památné operace byl pověřen hrdina SSSR gardový generál-plukovník Moskalenko.

První čs. armádní sbor v SSSR, který byl přiřazen 38. sovětské armádě, po prvé tu zasáhl do boje jako celek. Boje o Duklu byly z nejtěžších, jimiž prošla čs. vojenská jednotka v SSSR na svém vítězném tažení od Sokolova až do Prahy. Němečtí fašisté si byli dobře vědomi politického významu této operace a proto u Dukly kladli zoufalý odpor.

Ale díky nadlidskému úsilí, bezpříkladné statečnosti a houževnatosti sovětských a čs. vojáků překročila sovětská armáda společně s ní i 1. čs. armádní sbor v SSSR dne 6. října

6. října 1944 překročily jednotky 1. čs. sboru v SSSR v prostoru Vyšního Komárníku čs. státní hranice. Českoslovenští vojáci po boku hrdinných Rudoarmějců stanuli konečně na půdě vlasti.

1944 čs. státní hranice. Tyto těžké boje si vyžádaly přes 80.000 padlých, raněných a nezvěstných rudoarmějců. Československý armádní sbor ztratil tu sám přes 6. 500 svých hrdinných příslušníků.

Avšak tyto oběti nebyly přineseny nadarmo. Dukla se stala branou naší svobody, počátkem dalších, neméně slavných osvobozovacích bojů na rodné půdě. Zde u Dukly znova ožila a zaskvěla se naše slavná bojová tradice, znova byl postaven symbol hrdinství, sebeobětavosti a vysoké kázně nového československého vojáka.

Poučen Duklou, pochopil náš lid znova, jakého věrného, mocného a každé oběti schopného spojence má naše republika v SSSR. Bojová družba čs. a sovětských vojáků na Dukle utužila bratrský svazek národů Sovětského svazu a československého

lidu, který se stal pak základním pilířem nového státu. Vzájemná pouta bratrství a věrného a věčného přátelství a spojení tu byla zpečetěna společně prolitou krví.

Bez sovětské armády nebylo by bývalo porážky a bezpodmínečné kapitulace fašistického Německa, nebylo by ani dukelského vítězství. Sovětské armádě proto vděčíme, že naše vlast byla osvobozena od fašistických okupantů a že se po jejím boku mohli vojáci 1. čs. armádního sboru v SSSR probíjet do vlasti. Nikdy nezapomeneme na veliké oběti na životech a krvi, jak je v naší vzpomínce představuje hrdinný boj na Dukle. Dukelským hrdinům jsme loňského roku postavili pomník na místě bojů, spolu se slavnostním slibem, že budeme střežit a dále rozvíjet plody jejich vítězství na naší cestě k socialismu.

Mírový program SSSR pro OSN

Zahajovací projevy některých delegátů na V. valném shromáždění Organizace spojených národů, zvláště projev vedoucího delegace Spojených států Dean Achesona, který se nezdržel hrubých útoků proti SSSR, potvrdily znovu, že imperialistickým válečným štváčům a jejich lokajům nejde o pokojnou spolupráci mezi národy, ale že chtějí vnutit Organizaci spojených národů program svých světovládných cílů i za cenu rozpoutání

věry v mezinárodních vztazích a odvrátit hrozbu nové války. Jako nejdůležitější opatření pro uskutečnění tohoto cíle Sovětský svaz navrhuoval předchozím Valným shromážděním OSN a opět navrhuje taková opatření, jako omezení zbrojení, odsouzení a nepřípuštění propagandy války, jako bezpodmínečný zákaz atomové zbraně a zavedení přísné mezinárodní kontroly nad plněním tohoto zákazu.

Něbve vinou Sovětského svazu,

ská delegace navrhuje: 1. aby valné shromáždění odsoudilo propagandu nové války a vyzvalo všechny státy, aby podobnou propagandu ve svých zemích zakázaly a viníky pohnaly před soud; 2. aby vyhlásilo bezpodmínečný zákaz atomové zbraně a ustavilo přísnou mezinárodní kontrolu přesného provádění toho zákazu a vláda, která by první použila atomové zbraně proti kterékoliv zemi, aby byla považována za válečného zločince; 3. aby pět velmocí spojilo své mírové úsilí a uzavřelo mezi sebou pakt o upevnění míru a 4. aby tyto velmoci omezily své dnešní ozbrojené síly v průběhu roku 1950 o jednu třetinu a otázka dalšího odzbrojení, aby byla předložena k projednání jednomu z nejbližších zasedání Valného shromáždění. Taková je cesta, na kterou Sovětský svaz volá národy světa, aby se po ní vydaly a splnily takto přání a tužby půl miliardy mírumilovných lidí, kteří podepsali mírovou stockholmskou výzvu a kteří tento mírový program pro OSN podporují svou prací i pevným odhodláním za něj také bojovat.

V NĚMČINĚ SE ROZŠÍŘIL MÍROVÝ MÍR

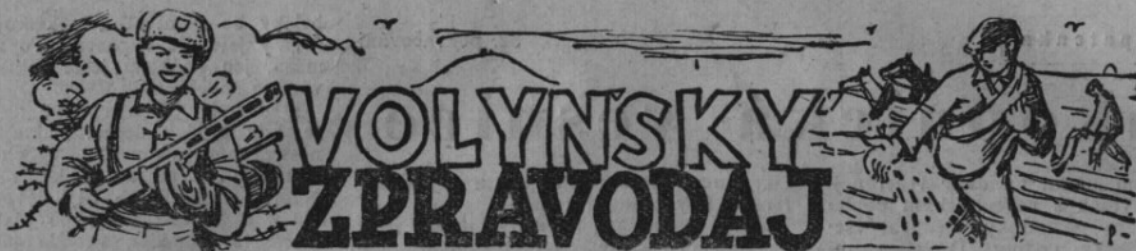
Ještě před třemi měsíci jen málo lidí vědělo něco o Koreji, o zemi kdesi na Dálném východě, která byla vítězstvím spojenců nad Japonskem osvobozena z dlouholeté poroby, ale současně rozdělena na dvě části, severní a jižní, a jejíž lid se marně snažil o sjednocení těchto dvou částí. Dne 25. června t. r. se stala Korea jednou střediskem pozornosti celého světa. Nad Koreou vzplanul válečný požár. Od toho dne vyplňují zprávy z Koreje přední strany světového tisku. Ačkoliv prodejní tisk v kapitalistických zemích drží palec americkým interventům, nemůže zakrýt skutečnost, že sympatie velké většiny mírumilovných lidí patří hrdinnému korejskému lidu, který se stal obětí imperialistické agrese. Nejpustší štvání a nejhnusnější lži, ale ani skutečnost, že Organizace spojených národů byla zneužita k této akci, ohrožující svobodu a nezávislost korejského lidu, nemohou nikoho oklamat o konečném cíli imperialistických podněcovatelů války. Mírumilovné národy si stále více uvědomují, že nejdůležitější podmínkou zachování míru je důsledné odhalování a izolace nejhorších nepřátel lidstva — oně nepatrné hrstky zločinců ve službách Wall Streetu, kteří hledají v krvavých

dobyvatelských válkách východisko z nerozřešitelných protikladů kapitalistického světa.

Vyslání intervenčních vojsk do Koreje a neslýchané barbarství proti bezbranným korejským ženám a dětem, s jakým se tato vojska snaží odálit svou neodvratnou porážku, to vše odhalilo před celým světem pravou tvář imperialismu. A tato tvář je tak krutá, že už ji nemůže nic zastít. Ani kapitalistický tisk nemůže přejít mlčením hrozná zvěrstva páchaná americkými interventy na korejském lidu. Všichni slušní lidé celého světa se s odporem otfásají nad cynickými zprávami hlavního stanu Mac Arthura o bombardování korejských měst a vesnic a nelidských represáliích proti korejskému lidu, jakých byli schopni až dosud jen hitlerovští fašisté. Jak velmi se rozchází smýšlení mírumilovných lidí v kapitalistickém světě od jednání vlád, které podporují toto krvavé dobrodružství amerických imperialistů v Koreji, dokazují sta a tisíce resolucí, které docházejí Radě bezpečnosti a generálnímu tajemníkovi OSN, žádající okamžité zastavení bombardování korejských měst a ukončení korejského konfliktu. Po celý měsíc srpen předseda rady bezpečnosti sovětský delegát J. A. Malik

odhaloval na základě těchto resolucí v jakém hlubokém rozporu jest jednání zástupců kapitalistických zemí v Radě bezpečnosti s přáními a tužbami jejich lidu.

Dnes, téměř tři měsíce po zahájení americké intervence v Koreji, je boj korejského lidu za svobodu a nezávislost věcí všech pokrokových a mírumilovných lidí celého světa. Korea už není neznámou pevninou kdesi na Dálném Východě. Je nám všem blízká jak svým utrpením, tak svým hrdinstvím. Československý lid spolu s pracujícím lidem zemí lidové demokracie osvědčuje své vřelé sympatie bojující Koreji nejen v protestních resolucích, zasílaných Radě bezpečnosti, ale vyhláší současně mírové pracovní závazky jako projev solidarity s korejským lidem a posílá i četné dary ve prospěch hrdinných korejských bojovníků. Bojující Korea není už osamocena, i když proti ní stojí imperialističtí žoldnéři pod vlajkou Spojených národů. S Koreou jde pokrokový lid celého světa a s jeho pomocí také zvítězí.

Zprávy svazu

Výzva k hornickým učňům — volyňským Čechům.

ÚV Svazu Čechů z Volyně se na své schůzi, konané dne 16. září 1950, rozhodl věnovati vhodné dary všem mladým reemigrantům z Volyně, kteří se přihlásili do škol hornického dorostu.

Dary tyto budou symbolickým vyjádřením vděčnosti a uznání naší krajanské veřejnosti těm, kteří se přihlásili k budování budoucnosti naší vlasti a nás všech na jednom z nejdůležitějších pracovišť.

Žádáme proto všechny hornické učně z řad reemigrantů z Volyně, aby se přihlásili písemně na Svaz Čechů z Volyně v Zatci do 15. října 1950.

Upozornění členům Svazu Čechů z Volyně

Upozorňujeme členy Svazu Čechů z Volyně, že v nejbližších dnech obdrží složenky a upomínky o zaplacení členského ti z nich, kteří dluhují členské za rok 1949 a jiná léta.

Věříme, že každý z těchto dlužníků má tu nejlepší vůli svůj dluh u Svazu vyrovnat a že zasláné složenky použije k poukázání dlužných obnosů.

Dovolujeme si je znovu upozornit, že jest povinností nás všech podporovat a udržet Svaz Čechů z Volyně alespoň do té doby, dokud neobdržíme náhradu za zanechané v SSSR majetky. Včasným a přesným placením členského příspěvku a získáváním nových členů docílíme toho, že naše organizace bude silnou a schopnou hájit naše zájmy.

Reemigranty z Volyně, kteří by se mohli vyjádřit o národní a státní spolehlivosti dole uvedených osob, resp. kteří by měli proti nim námitky, žádáme, aby nám to sdělili písemně, anebo osobně na Svazu Čechů z Volyně v Zatci:

1. Cieslík Stanislav — nar. 5. ledna 1926 ve Vilně, Polsko, posl. bytem na Volyni.

2. Mazurkěvič Josef — nar. 10. února 1905 v Zemlini Volyňské, neznámého místa pobytu na Volyni.

Evženie Logvisová, roz. Veselá, nar. 12. 11. 1912 v Šepetovce, t. č. v Polsku — Maciejów ul. Jana Gola 29.
Antonín Najman, nar. 1916 v Krasilně, obl. Rovno, t. č. v Německu.

Svaz Čechů z Volyně žádá Václava Rektora, bývalého desátníka čs. zahr. armády v SSSR, aby udal ihned svoji adresu. Jde o doručení dekretu na vyznamenání „Sokolovskou pamětní medailí“.

Roller Antonín, který zaslal na Svaz Čechů z Volyně dotaz ve věci reemigrace rodinných příslušníků se žádá, aby oznámil svoji adresu. Prosíme krajany, aby ho na tuto zprávu upozornili.

Upozornění pro Šternbersko.

Upozorňujeme všechny krajany z Volyně na Šternbersku, aby si pokud možno co nejdříve opatřili osvědčení o československém státním občanství. Osvědčení vydává okresní národní výbor na základě opětného osvědčení reemigrantů, nebo na základě osvědčení o domovském právu, které někteří vol. Češi obdrželi v r. 1948. Lhůta je do konce roku 1950. Okresní odbočka Svazu Čechů z Volyně ve Šternberku Vám ochotně poradí a případně za Vás vyřídí formality na okrese.

Dále upozorňujeme členy naší odbočky SČzV na Šternbersku na povinnost zaplatit běžné členské příspěvky. Nemusíme zdůrazňovat, že finanční prostředky jsou nezbytné pro udržení naší organizace. Obracíme se proto s výzvou na všechny členy, aby své povinnosti dostáli.

Odbočka SČzV ve Šternberku.

Blahopřání.

V sobotu dne 30. září 1950 byli oddáni v chrámu Páně sv. Cyrila a Metoděje v Praze II Miloslava Kilerová a Václav Králíček.

K jejich sňatku srdečně blahopřejí a hojnost spokojenosti do života společného přejí

vysokoškolští kolegové

Dne 28. září 1950 dožívá se naše drahá matka, babička a prababička Olga Procházková ze Zdobunova na Volyni požeňnaného věku 86 let.

Drahá babičko, do dalších let přejeme Vám prožití ještě dlouhá léta ve zdraví a spokojenosti mezi námi.

Mnoho dcera a vnuci.

V těchto dnech dožívá se naše drahá maminka R. Mráčková 60 let. Mnoho zdraví do dalších let přejí

děti.

Antonín Špatenka

32. pokračování

Průkopnická vesnice

Do každého statku na dvůr vešel nejméně jeden voják s nepřátelským pohledem, bez slova poznámky, sledoval všechny příslušníky rodiny. Dokonce ani děti, které si hrály, neušly jeho pohledu.

Jedné pětileté dívence se tento pohled nelíbil přestala si proto hrát a spěchala k mamince, aby se jí zeptala, proč ti Němci přišli.

„Ale mlč, Dobruško,“ těšila ji matka. „já sama nevím, proč přišli a co chtějí. Jdi si jen klidně hrát můj miláčku.“ Pořídila děcko, ale to, již přešla chuť na hraní a zůstalo raději s matkou.

V několika minutách se celá ves hemžila vojáky a důstojníky. Všichni byli ozbrojeni a hrdě se procházeli v hloučcích po vesnici. Pro vesničany, kteří pozorovali Němce z oken statků, byla to hrozná muka. Nejhorší pak bylo, když viděli, že několik důstojníků vstoupilo do statku starosty. Po chvíli vyšli opět ven a starosta šel tři kroky před nimi, v ruce držel nějaké listiny.

Tak vedli starostu před školu, kde stálo více Němců. Mezi nimi též jeden, velmi ošklivý, který měl na prsou vyřitu velkou lidskou lebku. Pak poručili starostovi, aby jim dal listiny, kde byl soupis všech občanů, včetně dětí. Důkladně si listinu prohlédli a pak poručili starostovi, aby šel deset kroků před nimi na konec vesnice.

Starosta jako konečně všichni občané, nebyl si vědom ničeho špatného, šel před nimi hrdě. Jeden německý voják, který uměl dosti dobře rusky, upozornil jej, aby ho nenapadlo se ohlédnouti, nebo že budou střítel.

U statku starostova bratra Josefa Linhy poručili vojáci, aby se zastavil a šel s nimi na dvůr. Tam vojáci pobíhali po dvoře a stále si pochvalovali:

„Gut, gut, prima, schön“ a podobně.

Po chvíli bylo slyšet zvuk motocyklu a hned na to vjel na dvůr. Na něm seděli dva ozbrojení důstojníci, jeden z nich měl vykasané rukávy jak řezník. Seskočil, šel k ostatním důstojníkům a spěšně se o něčem dohadovali. Důstojník, který přijel změnil si ostrým pohledem starostu Linhu a poručil mu, aby šel ke zdi a otočil se k nim zády.

Starosta uposlechl a čekal, že jej každou chvíli stihne kulka do zad. Němci si však nejdříve prohlíželi mapy a o něčem se dohadovali. Nejvíce řáčil ten, o němž se dohadovalo. Nejvíce řáčil ten, o němž se dohadovalo. Nejvíce řáčil ten, o němž se dohadovalo.

Tento okamžik byl hrozný pro starostu, neboť viděl, že dobytek se žene domů bez pasáků. To už byl chaos po celé vsi. Němci vyháněli obyvatele ze statků, že budou dělat prohlídku. Hnali je na Linhův statek, kde již stál starosta.

Zatím co někteří hnali vesničany na Linhův statek, ostatní rabovali a přeraceli jejich příblytky a co se jim hodilo, to si vzali. Za vsí se občas ozval výstřel z kulometu. Zatím se všichni vesničané shromažďovali na Linhově dvoře, starí, mladí, muži, ženy, děti, i nemocní, všichni museli jít.

Němec pojednou zařval rusky na starostu, aby rodiny postavil po pořádku podle soupisu. Muži, aby stáli u předu, za nimi ženy a děti, ovšem obličej ke zdi.

Ukrajince, které zatím pustili z komory Kroba, aby postavil zvlášť.

Zeny plakaly a nařikaly, neboť nyní již věděly co s nimi Němci zamýšlí, Starý Zedník je po tichu tiskl:

„Neplačte, co nám mohou ti vrazi udělat. Postřelili nás a věřte, že nám bude líp. Stejně již máme jen tu duši. Věřte, že pravda je a zůstane a že všichni budou jednoho dne potrestáni. Žádnou vinu nemáme, tak proč a čeho se bát. Buďte všichni stateční, jako čeští rekové.“

Tím však ženy neutišil a přidál se k nim ještě dětský pláč a proto Němci vykřikli: „Ticho!“

Němci otevřeli všechna vrata stodol a stáli po celé vsi dokořán. Najednou přitáhli na dvůr, kde stáli vesničané, několik kulometů a rozestavili je do kruhu kolem nich.

Důstojníci se však stále o něčem radili, co chvíli se dívali do mapy a mezi sebou se hádali. Ten, co přijel později, křičel:

„Krucifix nochamol, na co ještě čekat, vykonáme ortel a budeme pokračovatí dále. Proč se tu s Čecháčky máme dlouho bavit.“

Ačkoliv to říkal k Němcům, přece to jeden občan, který rozuměl trochu německy, zaslechl a tlumočil to ostatním.

Přesto Němci telefonovali kamsi svým příručím telefonem: „Ihned přijďte!“

Pak přistoupili někteří Němci k vesničanům a podle soupisu starosty je počítali. Několik málo jich chybělo. Byli to ti šťastní, kteří právě ten den nebyli doma, a to Rejzek s manželkou a dětmi, Václav Pižl a Špatenka.

Pojednou se ženy daly do křiku, neboť jedna žena, která právě před třemi dny porodila děcko, omdlela. Ani tu nenechali Němci ležeti na lužku a zesláblá musela také jít s ostatními. Omývaly ji pak namočenými zástěrami, až přišla opět k sobě.

To však popudilo důstojníka ve cvikru a křičel:

„Tak jak dlouho se tady budeme otáčet. Postřílíme to a pojedeme dále.“

Jeden muž to uslyšel a vykřikl:

„Bože, Bože, Ježíši, Maria, oni nás chtějí vyvraždit.“

Starosta však poznámenal:

„Podívejte se po očku na ně, stále prohlížejí mapy a o něčem se radí. Nemohou se dohodnouti. Snad na nás podal někdo falešné udání. Sedmáct vojáků přitáhlo kulometry asi na deset metrů od stojících vesničanů. Zůstali pak u kulometů a čekali na rozkaz. Z hloučku důstojníků vyšel jeden a spěchal k telefonu. Vzal spěšně sluchátko do ruky a něco hlasitě mluvil. Občané stojící poblíž však mu nerozuměli, neboť mluvil velmi rychle a podrážděně.“

Za okamžik přijelo před statek auto, tento Němec do něho nasedl a ujížděl směrem k Mlýnovu. Tam měli Němci svoji posádku a hospodařil tam rovněž landvrt Šnajdr.

Nešťastní vesničané tedy čekali. Každá minuta zdála se věčností. Tento okamžik byl i pro hodně odvážné muže strašný. Ukrajinci, kteří stáli opodál, v počtu asi 35 lidí, nevěděli stále, co se bude dít.

Důstojník ve cvikru, ruce složené na zádech procházel se kolem Čechů, dá-

belsky se usmíval a pokřikoval na ně: „Vy jste ale vypaseni. To z vás bude masa, jen počkejte ještě minutku a my vám to spočítáme!“

Děti byly již netrpělivé a dotazovaly se, kdy půjdou domů. Jedna holčička v nestřeženém okamžiku vyběhla z řady a trhala si na dvoře květy heřmánku. Němec přiskočil, chytil ji levou rukou za vlasy a pravou sahal po pistoli. Matka dítěte to zahlédla, skočila jako lvice a dítě mu vytrhla tak prudce, že chomáč vlasů zůstal Němci v ruce. Ten zlostně zrudnul, zaklel a začal rychle přecházet kolem nich sem a tam. Očma stále šilhal na místo, kde stála ta žena a líbala dítěti hlavičku, z které mu tekla krev.

Nyni byly oči všech upřeny na cestu k Mlýnovu v domění, že důstojník, který odešel, přinese jim spásu. Ať už se s nimi stane cokoli, bude alespoň konec té hrozné, nesnesitelné nejistoty.

Zatím co vesničané již několik hodin stáli na dvoře statku, hospodařili ve stavených Němci. Každou chvíli bylo slyšet nějaký výstřel, to asi jak vojáci střelili kachny a slepice. Koně a ostatní dobytek volně běhal po návsi.

Tu po cestě z Mlýnova objevil se koutouč prachu a ve chvíli auto skutečně vjelo do statku. Češi zbledli a stáli jako sochy. Nikdo se ani nepohnul a ženám snad se v té chvíli až srdce zastavilo. Z auta vystoupilo několik německých důstojníků a mezi nimi byl i landvrt Šnajdr. Zamířili k ostatním důstojníkům a ihned po pozdravu se počali o něčem dohadovali a neustále při tom sledovali mapu.

Nejvíce se zlobil důstojník, který nyní vyšel odněkud ze stodoly. Rozhazoval rukama, nepřetržitě křel a plival směrem, kde stáli Češi.

Po chvíli celý tento štáb předstoupil před vesničany a landvrt Šnajdr vyvolal starostu Linhu. Ten vystoupil a nejspíš krokem popošel k němu.

Důstojník ve cvikru však křikl něco na řidiče motocyklu, který ihned spustil motor. Pak přistoupil k důstojníkům, cosi křičel a tloukl se při tom do prsou. Ti si jej však valně nevěšovali. Němec, který hovořil dobře rusky, stále vysvětloval Šnajdrovi, že je to asi nějaký omyl, neboť vesnic podobného názvu je víc a také jmenoval Mirohošť, Mošťánce, Moldava, Malovaná, Michalovka, Malín a další.

Dále říkal, že jde asi o nějaké nerozumění a že proto nemohou přece vraždit nevinné lidi. „Překvapili jsme vesničany náhle a nikde jsme nezastihli nikoho cizího, ačkoliv jsme všechno prohledali,“ pokračoval.

Ještě k obhajobě vesničanů dodal: „Ani jedna rána nevysla proti nám ze strany vesničanů.“

Po té se důstojník obrátil k landvrtovi Šnajdrovi a čekal, jak on se vyjádří. Šnajdr s ním souhlasil. Dodal, že se připojuje k tomu, co řekl důstojník, že jde o omyl.

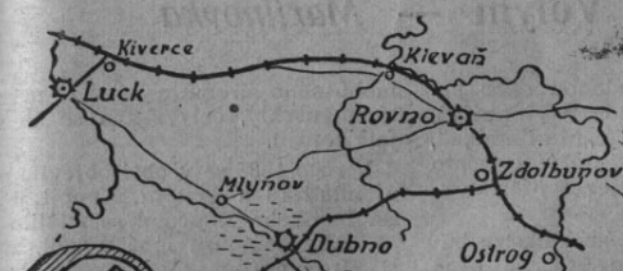
Druhý důstojník ve cvikru vykasal si ještě více své rukávy, odplivl si přímo na Čecha a řekl:

„To je hrozné, jak vy se mažete s těmi českými psy.“

Pak spěšně nasedl na motocykl a odjel směrem k Mlýnovu.

Sotvaže tento vrah odjel, vjelo na dvůr jiné auto a z něho vystoupilo několik Němců, které vesničané znali z úřadu práce — „Abreitsamt“ — z Dubna.

Pokračování.

Dějiny české Volyně

27. pokračování

Dr. J. Folprecht

Plnomocníci Čechů i kolonisté se osvědčili hned z počátku jako lidé podnikaví. Ovšem vláda ruská, která úkazem ze dne 10. července 1870 dala Čechům rozličné daňové a dávkové výhody při provozování rolnických a hospodářských živností, tím je povzbudila k podnikání širšímu a vyššímu. Čeští osadníci tedy ještě v r. 1870 rozšířili svou žádost v tom směru, aby mohli vařit pivo, vyrábět mouku, provozovat tkání plátna, sukna a j.

Odkud ta česká energie?

Pozdríme se poněkud při jednání o českém zprůmyslnění ploché rolnické Volyně. Čechové tím žádali o povolení zřizovat pивovary a jiné průmyslové závody, při čemž se domnívali podle dřívějších výsad jim daných, že budou osvobozeni od daní a ovšem i od cla ze strojů, kotlů a pod., potřebných pro tuto výrobu. Dokonce stavba prvního pivovaru v Hlinsku, už byla bez patřičného ujednání s gubernátorem, ale jistě s vědomím Gresserovým pokročila tak, že přístroje pivovarské, na hranicích pro nezaplacení cla zadržené, ohrožovaly tento jejich fait accompli.

Otázka, zda tyto daně a poplatky byly zahrnuty do původní všeobecné uzavřené výsad, zaměstnávala dosti dlouho ruské úřady, ale carským úkazem bylo rozhodnuto, Čechům ve všem vyhovět.

Tak potom dále vznikly pivovary v Semidubech, Kvasilově, parní mlýny a jiné závody, a možná, že by se byla Volyně ježila továrními komíny, kdyby se zatím Čechové nebyli bývali zaujali novými, hlavně náboženskými otázkami, takže pro vlastní klid se oddali především prvotnímu selskému hospodaření, hlavně chmeři.

Otázka hlinského pivovaru rozčepila velmi vysoko veřejné mínění mezi Čechy, když gubernátor se zdráhal vyhovět žádostem jejich za bezcelé dodání všech potřebných strojů z Čech objednaných.

Nedorozumění tato mezi úřady rus-

kými a plnomocníky českými záležela v tom, že Čechové, jako živel hospodářsky pokročilý zahrnovali do řemeslnických a průmyslových hospodářských zařízení a strojů, na které svoje výsady a úlevy dostali, i věci, potřebné pro závody průmyslové a to takové, které vycházejí z produktů polního hospodářství. Tak tomu však nechtěli rozumět s počátku ruské úřady, nazývající hlinský pivovar podnikem ohromným, který do těchto českých výsad nespadá.

Čechové se cítili oklamáni. Mnozí z nich, jsouce z Rakouska poučení o nedodržování vládních slibů, těžce nesli toto zklamání. Je zajímavé, že tento cit tkví v některých volyňských reemigrantech až dodnes, třebaš spočíval vlastně na nedorozumění, neboť Volyně byla země hospodářsky značně primitivní, kde se skutečně průmyslové závody, zakládající se na produktech zemědělských, nemohly od nikoho, tedy ani od úřadů, považovati za závody zemědělské. Ale naši osadníci se dočkali celkem velmi brzy splnění svých požadavků. Česká energie vyplynula jednak z pohledu na tu úrodnou zemi, kterou považovali za svou slovanskou povinnost vzdělávat co nejlépe a co nejvíce povznášeti. Viděli ve své těžké práci budoucí prospěch pro sebe stejně jako pro ten pracující ukrajinský lid, který si s ní věděl málo rady.

Nedorozumění, které vzniklo po prvé ve věci českého pivovaru v Hlinsku, vzniklo z rámcového návrhu generálního gubernátora Dundukova-Korsakova, který ministr vnitra Timašov doporučil ministerské radě jež jej přijala. Tento návrh, nebo tento zákon obsahuje ve své části druhé oddělení e, toto ustanovení: Čechům, jako cizozemcům, kteří se trvale usadili na koupené půdě po vstoupení do ruského poddanství a zvolení stavu ponechává se výsada osvobození od státních daní a poplatků, jakož i od vykonávání naturálních povinností během pěti let ode dne připsání jich k vyvolenému jim stavu. K tomu se připojuje v téměř zákoně, že Čechové

mohou uzavírat jakékoliv zákonem dovolené smlouvy a závazky s erárem — bez zaplacení daně výdělkové — v předmětech selské výroby, nájmu pozemků atd.

Na těchto věcech Čechové postavili své požadavky a při své energii se dopravovali úspěchů.

Že byly při privilegiích českých a při rozdělení českých volostí s počátku v letech 1868-1874 leckteré nepořádky než sama správa státní i volostní vnikly do nového a složitějšího života Čechů i tuzemců, je zcela přirozeno. Stávaly se přehmaty i chyby, ba dopouštěl se i Příbyl chyb jako plnomocník. Avšak nelze těmto chybám přičítati velikou důležitost, neboť konečně sám vývoj věcí si vynutil řešení jednotné a správné. Docházeli noví osadníci, nejen čeští, nýbrž i němečtí, a jejich příchod v době, kdy na Volyni už se zaběhla osadnická první praxe, nikoliv zvolna, nýbrž poměrně rychle upravoval sám o sobě jak spory mezi kolonisty, tak tuzemci, povinnosti volostní a obecní, uvedl na pravou míru výklady o lhůtě placení státních daní a peněžních povinností i obecních závazků naturálních a pod.

Tato úprava, která se organicky a podle potřeb vyvíjela dosti rychle, narážela leckde na ony výsady, které Čechům byly s počátku dány, neboť tyto výsady byly pouze rámcové a připouštěly vývojem a postupem času různé výklady. Zajisté tím byli mnozí Čechové, hlavně později přišedší, zklamáni.

Nebylo jinak možno: i mínění soudů a smírčích soudců byla velmi rozdílná, bylo nutno tyto nesrovnalosti postoupiti gubernskému komitétu, který od r. 1880 upravoval a na pravou míru uváděl zmatky, které v počátcích byly zcela přirozené.

Pokračování

Popisy českých osad na Volyni — Martinovka

Jiří Hofman

Těžký byl život v těch dobách v Rakousko-Uhersku, když skupina Moravanů z okresu Polička se rozhodla jet na Volyni „hledat kousek hlíny“. Jak se na Volyni dostali, jaké bylo jejich jmění doma prodané, dá se těžko zjistit. Vedoucí celé skupiny a zřejmě také propagátorem tohoto stěhování byl Josef Dvořák, kovář z obce Vitojeves, okr. Polička na Moravě. On také předběžně vyjednával koupi lesů a také za všechny smlouvu podepsal („kupčí“, jak se říkalo). Podle originálu smlouvy pořízené před carským notářem v Rovně dne 23. 11. 1873 byl proveden překlad do češtiny a potvrdil jeho správnost vlastnoručním podpisem Sládek t. č. staršina Rovenského okresu českých obcí v Hlinsku. Smlouva byla uzavřena mezi polským šlechticem A. J. Porčinským z Novosilek a jeho sestrami na straně jedné a skupinou českých osadníků na straně druhé. Bylo zakoupeno celkem 278,96 ha (255 desatin 366 sáhů) z čehož plodné půdy bylo 0,96 ha, neužitku 0,28 ha a zbytek byly lesy. Celková cena 4.000 Rb ve stříbře, čili asi 14,33 Rb za 1 ha, 100 kg žitě tehdy stálo asi 1,19 Rb (1 korec = 8 pudů = 128 kg stál 1,50 Rb). Dvořák sám měl asi 400 Rb. Podle tohoto dokladu lze za zakladatele obce považovat tyto občany:

1. Josef Dvořák, Vitojeves, kovář;
2. Frant. Bačovský, Bohuňov, krejčí (odtud přídomek Krejčovi);
3. Josef Bačovský, Bohuňov, bratr Františka;
4. Jan Cerel;
5. Jan Ducháček, neznámo z které obce, jeho syn František prodal později usedlost Janu Kubátovi ze Ščudlova, okr. Polička a sám se odstěhoval do Bosny, pak opět do Ruska a odtud se vrátil do Čech;
6. Jan Dvořák, Vitojeves, pravděpodobně truhlář, protože jeho synům Josefu, Frantovi, Janu a Leopoldu se říkalo „Stolařovi“;
7. Marie Hlaváčková;
8. Jan Holas, neznámo z které obce, po čase se vrátil zpět do Čech;
9. Jan a Cecilie Jenkovi, Vitojeves, tesař;
10. Jan Klíma, Vitojeves, mnohem později se přestěhoval do Koryt;
11. Jan Kovář, (přídomek Vojtěchovi), Vitojeves, zedník;
12. Hynek Krčma, Hlásice, tesař, se třemi skoro dospělými syny: Josef, Václav František;
13. Josef a Františka Lajnvebrovi, Vitojeves;
14. František Maur, později se přestěhoval do Špakova, kde asi dva roky vyučoval;
15. Jan Míla, Vitojeves;
16. František Moravec;
17. Josef Moravec (přídomek Štefka);
18. Václav Moravec, asi bratři;
19. Jan Štěpánek, kolem roku 1880 svůj díl prodal Janu Herblichovi, Rohozná a přestěhoval se do jiné obce;
20. Jan Vendolský, Rohozná.

Všichni pocházeli z okresu Polička, u některých se rodná obec nedá zjistit.

Při uzavírání smlouvy se radili, jak

by měli právě zakládanou obec pojmenovat a tu pan Porčinský navrhl, aby ji pojmenovali „Martinovka“, protože jeho asesor, který v těchto lesech vládl se jmenoval Martinovský.

Na celém zakoupeném katastru budoucí obce bylo jen 0,96 ha orné půdy a i na té byly postaveny budovy t. zv. dvojáky, kdo vjí proč; snad pro drvoštěpy. Stály v místech mezi usedlostí I. Dubce a Václava Dvořáka. V těchto několika dvojacích se tlačilo po celou zimu všech dvacet rodin. Studna tam nebyla a proto se voda nosila asi 2 km z bezejmenné říčky z osady Kardaš. Vozit vodu nebylo čím. V roce 1873 ještě oziminu neseli. Nebylo kam, ani co, ani čím. Přes zimu si rozdělili díly, dali se do kácení stromů, brzy na jaře vykorcovali pařezy a každý se snažil na políčku jako dlaň, hrbatém, kořenatém „zadrápat“ trochu jařiny. Potahy musely dlouho pronajímat u Ukrajinců. Jediného koně, kterého si později koupili, buď ukradli vlci, nebo Ukrajinci — není známo. Josef Dvořák brzy zhotovil první vůz k společnému používání, na němž, podle vyjádření památníka, který toto arcidílo viděl „nebylo ani lot železa“ (1 lot zhruba asi 1 dkg).

Práce, která na osadníky čekala, byla obrovská. Někteří se proto zalekli, své díly prodali a odstěhovali se buď do jiných obcí, kde kupovali pole a ne samý les, nebo do Bosny a někteří i názpět do Čech. Na jejich místa se nastěhovali další a tak kolem roku 1880 byly v obci tyto další rodiny:

1. Josef Fabián, Vitojeves, rod zanikl — měli jen dcery; Josef Havlíček;
3. Jan Herblich, Rohozná;
4. Josef Kašpárek, Rohozná, později se odstěhoval do Bosny;
5. Jan Mangolt, Volečnice, Němec, vzal si za ženu Češku a odjel na Volyni;
6. Josef Savr, Vitojeves, odstěhoval se do Bosny před I. svět. válkou. Všichni uvedení byli také z okresu Polička.

Tehdy již většina osídlenců bydlila ve vlastních dřevěných domcích. Kolik bídy, utrpení, úmorné krvavé práce je stály tyto slavné střechy nad hlavou! Že se nedostávalo chleba, obuvi, šatstva není třeba ani zvláště zdůrazňovat. Děti i dospělí chodili bosí skoro než napadl snh. Nejčastějším jídlem byl hrách, který matka ráno uvařila, nasypala nemaštěný do zástěry a šla spolu s tátou a dětmi korcovat. Zástěra se pověsila kus do lesa a řeklo se: „až se k ní dopravíme, tak pojíme“. A tak děti i dospělí do úpadu pracovali, aby se na chvíli zastavili k jídlu, narovnali záda, plivli do dlaní a pracovali dál. Na mnohých místech byly staré lípové háje. Tam to bylo poněkud lehčí. Osekaly se větve, naházely do dutiny

mohutného stromu a když za několik týdnů uschly, celý strom se na stojaté zapálil.

V roce 1885 se v obci objevila první mlátička a žentour. Koupil ji Josef Lajnvebr. Doposud se mlátilo cepy. Aby žentouru lépe využil, zřídil si stroj na louskání prou, obecně zvaný jahelna. V témže roce 1885 vypukl v obci požár, který zničil asi 6 domů. Však byl skoro poslední. Občané byli opatrnější.

Jen byli osadníci zajištění trochu hmotně, vyskytovaly se zde těžkost náboženské. Celá obec byla katolická. Protože nekupovali konfiskovanou půdu polských šlechticů od státu, nemusili při koupi plnit podmínku, totiž přestup na pravoslaví. Pošší katolíci kněží však je nepovažovali po určitou dobu za katolíky, prý že jsou husité. Pravoslavní popí viděli stále se zlepšující hospodářské postavení osadníků a proto z pochopitelných důvodů vedli velmi čilou agitaci pro jejich přestup na pravoslaví. Ale i s touto náboženskou rozpolčeností se dovedli vyrovnat a ani jediná rodina na pravoslaví nepřestoupila.

Po stránce politicko-správní patřila obec k hrušvickému starostovi a jinak k Hlinskému okresu českých obcí. V Hrušvicích byl starostou po dlouhá léta Krbec. V roce 1887 se obec i po této stránce osamostatnila a prvním starostou byl zvolen Josef Bačovský. Asi po 6. letech pak Josef Dvořák, kterého zase po 6. letech vystřídal Jan Janko syn Jana, který spravoval obec plných 15 let t. j. až do roku 1914. Za I. světové války se ve starostenství postupně vystřídali Josef Vendolský, syn Jána, Šustr a Jan Kabát. V revolučních poválečných dobách se starostové střídali téměř každý měsíc.

Kolem roku 1880 se začalo v obci vyučování. Chodilo se k Josefu Dvořákovi, který měl největší dům. Prvním učitelem byl Zigmund, který byl učitelem z povolání a pocházel odkud z Čech. Asi po třech letech odešel a neměl kdo učit. Občané však asi za dva roky našli jiného učitele z řad občanstva a to Dragouna ze sousední obce České Janovky. Asi po dvou letech ho vystřídal přibližně na dva roky Ler také z České Janovky. Kolem roku 1890 se však podařilo najít pro obec vzdělaného, dobrého učitele. Byl jim asi 25letý Čech z Prahy jménem Linka, který v Praze studoval v duchovní semináři. Dosud se učilo ve škole jen česky. Linka začal vyučovat také rusky a to nejen děti, ale i dospělí, kteří k němu po večerech chodili. Učitele vydržovala celá obec, tedy nejen rodiny, které měly děti ve školním věku. Platilo se obilím.

Pokračování.

Volynští Češi pomáhají při budování nové socialistické vesnice

„Zemědělský zpravodaj“ Horšovskotýnska č. 12 ze dne 12. září t. r. přinesl článek, který zasluhuje naší zvláštní pozornosti. Pod titulem „Členové SBS, zemědělci — reemigranti z Volyně, v prvních řadách bojovníků o novou vesnici“ píše:

„Veliké pochopení pro nové formy hospodaření projevují v poslední době zemědělci-reemigranti z Volyně, členové Svazu bojovníků za svobodu. Brzy se stanou tyto naši soudruzi jednou z pevných opor pokroku na naší vesnici. Jsou to zvláště obce Polžice, Meclov, Otov a Ostromeč, kde se skutečně dobře zapojili. Dokazují, že všechna nedorozumění, která se v poměru k novým formám hospodaření na vesnici u některých projevovala, byla skutečně jen dílem nesvědomitých naseptavačů. Naši „Volyňáci“ jsou většinou dobří hospodáři a nové způsoby hospodaření i jim přinesou zvýšení životní úrovně a blahobyt ve státě, který na bojišti pomáhali budovat. Svaz bojovníků za svobodu, jehož jsou všichni členy, stane se živou organizací nových bojovníků — bojovníků za lepší naši budoucnost, bojovníků o mír a socialismus v naší vlasti“.

Zvláštní vydání krajského týdeníku KSC v Ústí n. L. „Průboje“ ze dne 19. září t. r. určené pro zemědělce ústeckého kraje k hospodářsko-technické úpravě půdy, plánování a normování v zemědělské výrobě, přineslo obsírný článek o tom, jak družstevníci v Holedeči ukazují cestu ostatním JZD v Ústeckém kraji. Holec je obec na Žatecku a JZD v Holecích přešlo od 10. září 1950 na společné hospodaření IV. typu jednotných zemědělských družstev. Členy JZD jsou povětšinou naši krajané a předsedou družstva je volyňský Čech Miškovský.

V pátek 29. 9. t. r. byla v Žatci veliká slavnost, na níž za účasti zástupců ministerstva zemědělství, KNV, ONV a všech složek NF na Žatecku, za mimořádné účasti občanstva rozora-

lo žatecké JZD slavnostně jako první z měst v kraji meze, aby mohlo přejít k vyšším formám družstevního hospodaření. Předsedou JZD v Žatci je vol. Čech Josef Vazač. Značnou část členů tvoří naši krajané.

V těchto dnech dostali jsme dopis od krajana Vladimíra Říhy ze Zvoňovic na Vyškovsku, kde pracuje při výstavbě JZD jako agronom. Současně došel opis přípisu, který mu zaslal Krajský národní výbor v Brně, v němž se praví:

„Na návrh okresního národního výboru byl jste vybrán jako jeden z nejlepších místních agronomů kraje. Jako uznání za Vaši úspěšnou činnost, kterou ve své čestné funkci vykonáváte vedle svého hlavního povolání, poukazuji Vám z příkazu ministerstva zemědělství jako mimořádnou odměnu 2.000,— Kčs.“

Žádám Vás, abyste ve své práci setrval a tak přispěl k lepšímu zítřku naší vesnice“.

Referent:

Ing. Životský v. r.

Z dopisu krajana Říhy vyjímáme to podstatné, co svědčí o jeho upřímném vztahu k práci v JZD a o jeho snaze přesvědčit i ty krajané, kteří af z těch, nebo jiných důvodů stojí dosud stranou, ač by mohli velmi prospět.

Vladimír Říha mimo jiné píše:

„Tak rád bych řekl všem našim volyňským krajanům, aby se také zapojili do budovatelské práce při výstavbě naší vesnice. Jaká je to škoda, že tak mnozí stojí dosud stranou. Vždyť máme mnoho a mnoho dobrých hospodářů z Volyně a tady neuplatňují svoje zkušenosti. Vždyť téměř všechny české osady na Volyni měly v r. 1939 — 1941 založené kolektivní hospodářství a zvláště ty nejpokrokovější jako Mirohošf, Moldavy, Hlinsko, Kvasilov, Huleč, Volkov, Skliň, Moskovština, Noviny České, Zborov, Český Malín a jiné.“

Proč dnes krajané z některých těchto obcí stojí stranou a nechá-

vají mluvit nepřátele pokroku, kteří na jejich pasivitu ukazují a snaží se ji zneužít? Chápu, že je to částečně zaviněno i tím, že nejsme pohromadě a společně jako na Volyni, ale i za těchto okolností a poměrů můžeme mnohým prospět.

Milí krajané z Volyně! Byli a jste dobrými hospodáři, plníte dodávky a jiné povinnosti. Uplatňujte proto více svoje bohaté zkušenosti, pomozte budovat a ne bourat. Práce nás volá, národ nás volá, neschovávejme se proto. Každá naše spolupráce je vítána i odměňována. Dovedli jsme pro vlast bojovat — dokážeme, jako jsme dokázali na Volyni, že neznáme žádných překážek na cestě k lepšímu zítřku.

Na šeptandu a pokusy reakce, na válečné štvání a ohrožování míru západními kapitalisty a imperialisty odpovíme proto tak, že se všichni zapojíme do společné práce k vybudování socialismu na naší vesnici“.

Závěrem krajan Říha píše:

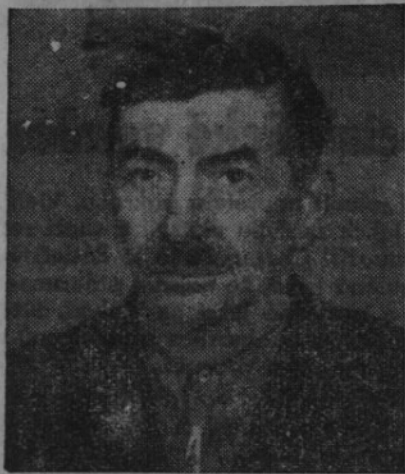
„Že se pracovat dá, to dokazuje moje práce v našem brněnském kraji. Nejsm ctížádostivý, ani po něčem bažící, mám jenom upřímnou snahu pomáhat našim krajanům. Jsem starý chlap a přece pracuji s nadšením pro výstavbu nové vesnice. Tedy něco z mého dopisu vyberte a ve Věrné stráži otiskněte. V našich Volyňácích se to jistě jednou probudí“.

Toto je jen několik málo ukázek o tom, „že se to v našich krajanech skutečně probouzí“. Mohutně hnují za přestavbu vesnice spontánně a nezadržitelně roste. Každým dnem přibývá uvědomělých a nadšených bojovníků za pokrokové formy hospodaření, za lepší život na vesnici.

Známe mentalitu našich krajanů a víme, že mnohdy trvá příliš dlouho, než-li se rozhodnou pro novou, dobrou věc. Učiní-li tak ale, nic je nezvrátí v jejich rozhodnutí, žádné překážky jim nezabrání, aby úspěšně a vítězně došli k cíli.

Vzpomínáme

Dne 16. září t. r. uplynulo pět let, co se náhle a neočekávaně navždy zastavilo zlaté srdce našeho drahého manžela a tatínka Vladimíra Krušiny, nar. 20. ledna 1898 v Dembrovce na Volyni. Za pluhem kráčel celý svůj život a za pluhem skoro zemřel. Kdož jste znali jeho dobrou a tichou povahu, vzpomeňte s námi.

Truchlící rodina.

Dne 16. září t. r. uplynul rok našeho hlubokého smutku a žalu nad odchodem naší jediné dcerušky Milušky Sajlerové. Odešla jsi od nás krásná a milá a s tebou všechno naše štěstí. Prosíme, kdož jste ji znali, vzpomeňte s námi.

Zarmoucení rodiče,
bratr Vladimír, Anna a Sáša Sajlerovi.

Vejdeš v šedinách do hrobu,
tak, jako odnášeno bývá
zralé obilí časem svým.

Job. 5. 26.

2. října t. r. uplynul rok od doby, kdy nás navždy opustila naše drahá manželka, maminka a babička Marie Chudobová, roz. Nobejlová. Zesnula neočekávaně náhle ve věku 72 let.

Narodila se v Čechách ve Chvalečicích u Pělouče. Když jí bylo 6 let, odjela s rodiči na Volyn, kde prožila v Ozeranech 62 roky úmorné práce svého života.

19. března 1947 se navrátila do vlasti, na kterou vždy jako ve snách s radostí vzpomínala. Po dvou letech odešla v onu nebeskou vlast, odkud není návratu. Kdož jste ji znali a měli rádi, vzpomeňte s námi.

Rodina Chudobova.

Různé zprávy

Pohotovostní služba veterinární
v neděli a ve svátek.

8. října 1950

MVDr. Rudolf TOŠNER, Žatec, tel. 311

15. října 1950

MVDr. Josef SEIFERT, Žatec, tel. 746

22. října 1950

MVDr. Josef SEIFERT, Žatec, tel. 746

29. října 1950

MVDr. Rudolf TOŠNER, Žatec, tel. 311

Všem vol. Čechům v kraji Ústí n. L. doporučujeme krajský týdeník „Průboj“, který přináší zprávy o životě a práci v našem kraji, uveřejňuje četné dopisy čtenářů a příspěvky dělnických dopisovatelů, obsírné články o práci a zkušenostech JZD a jiné. Adresa redakce a administrace Průboje: Ústí n. L., Mírové nám. 25.

S nezměrnou bolestí v srdcích a se slzami v očích vzpomínáme, že dne 9. 9. 1950 uplynulo šest let od doby, kdy padl v těžkých bojích u Dukly hrđinskou smrtí bojovník za svobodu Bohumil Glanč, nar. 25. 12. 1919 ve Stavišti na Volyni. Nikdy nezapomeneme s jakou radostí šels bojovat za svou vlast; krutý osud ti však nedopřál radovat se v její náručí. Prosíme všechny, kdo jste ho znali, věnujte mu s námi tichou vzpomínku.

Matka, bratři, sestry a příbuzní.

Badujeme sociální fond

Dne 23. září 1950 byla při svatbě Ziny Posledníkové ze Skelné Huti, a Václava Nováka ze Skelné Huti, okr. Mar. Lázně, uspořádána na popud Mikuláše Kutka sbírka na sociální fond, která vynesla 605.— Kčs.

Všem štědrým dárcům srdečně děkujeme a novomanželům k jejich sňatku blahopřejeme.

Tiskový fond SČzV

Na svatbě Vladimíra Fišera a Helenky Hnízdové, konané v Čáslavi, bylo vybráno z podnětu Jar. Vegrichy Kčs 610,— na tiskový fond a Kčs 1.000,— ve prospěch pravosl. fary ve Vernečicích.

Dárcům srdečně děkujeme a novomanželům přejeme na společné cestě vše nejlepší.

Na křtinách u Kačerů v Čachovicích, okr. Kadaň, bylo vybráno z podnětu Vladimíra Kačera Kčs 700,— na tiskový fond.

Všem dárcům srdečně děkujeme a přejeme novokřtenci i rodičům to nejlepší.